

Efekty uczenia się dla kierunku pedagogika specjalna

1. **Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej: pedagogika (94%), psychologia (6%); dyscyplina wiodąca: pedagogika.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Poziom i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia jednolite magisterskie (10 semestrów)/303,50 ECTS.
4. **Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji:** 7.
5. **Absolwent:** otrzymuje przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego. Dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym, posiada szerokie przygotowanie zarówno ogólnopedagogiczne jak i specjalistyczne zorientowane na studiowany zakres - specjalność zawodową (edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną lub edukacja i terapia osób w spektrum autyzmu lub pedagogika resocjalizacyjna) oraz pełnienie roli i wykonywanie zadań pedagoga specjalnego w edukacji włączającej.

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;
2. klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia, socjalizacji oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;
3. źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w nauce oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych oraz medycznych i nauk o zdrowiu;
4. zakresy pedagogiki specjalnej;
5. koncepcje rehabilitacji, edukacji, resocjalizacji i terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;
6. metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, w szczególności zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej, oraz postulat wieloparadygmatyczności;
7. metodologiczne założenia i zasady oraz etyczne normy projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej;
8. zasady i normy etyczne obowiązujące w zakresie rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji;
9. współczesne podejście do problemów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wynikające z niego nowe formy edukacji, w tym integracyjna i włączająca;
10. system kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia powszechnego;
11. organizację i metodyki kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modele współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, oraz modele indywidualizacji lekcji, efektywne strategie nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć;
12. merytoryczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej;

13. podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady efektywnego posługiwania się narządem mowy;
14. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;
15. zasady udzielania pierwszej pomocy;
16. zasady ochrony własności intelektualnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

1. wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizy problemów rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych;
2. rozpoznawać i interpretować zjawiska społeczne, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej, dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych oraz medycznych i nauk o zdrowiu;
3. rozróżniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie pedagogiki, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie wybranego zakresu pedagogiki specjalnej;
4. diagnozować złożone sytuacje rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne, projektować i prowadzić zajęcia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów;
5. wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
6. wykorzystywać na podstawowym poziomie wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania zachowań, procesów i zjawisk w obszarze rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji;
7. prowadzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz wykorzystywać zasady i metody indywidualnego projektowania zajęć;
8. wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
9. pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami uczniów;
10. analizować własne działania pedagogiczne, dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i rehabilitacyjne, wskazywać obszary wymagające modyfikacji, eksperymentowania i wdrażania działań innowacyjnych;
11. projektować i prowadzić zajęcia oraz dokonywać ich ewaluacji – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej;
12. poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz poprawnie i adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się specjalistyczną terminologią;
13. posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
14. udzielać pierwszej pomocy;
15. współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych;
16. samodzielnie rozwijać wiedzę oraz umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii;

17. twórczo korzystać z teorii dotyczących rozwoju człowieka, socjalizacji, wychowania, nauczania-uczenia się oraz krytycznie je oceniać.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
 2. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami uczniów, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
 3. komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne;
 4. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;
 5. rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie uczniów, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tych środowisk;
 6. działania na rzecz poprawy jakości działania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty;
 7. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej;
 8. doceniania tradycji i dorobku badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej oraz ich kontynuacji i poszerzania o nowe obszary i procedury badawcze.
- 5.1. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** magister.
6. **Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji drugiego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk społecznych/ dyscyplinach naukowych: pedagogika, psychologia	Symbol efektu kierunkowego zgodnie ze standardem/ stosowaną w Uczelni nomenklaturą	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie		
I – A. KSZTAŁCENIE OGÓLNE		
S/PA P7S WG	KA7 WG1	podstawy, nurty, szkoły współczesnej filozofii
S/PA P7S WG	KA7 WG2	podstawy, nurty, szkoły współczesnej socjologii
S/PA P7S WK	KA7 WK1	pojęcia z zakresu socjologii edukacji; społeczne i kulturowe uwarunkowania wychowania, prawidłowości i relacje zachodzące w instytucjach edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem szkoły oraz znaczenie edukacji w tworzeniu kapitału kulturowego społeczeństwa
S/PA P7S WG	KA7 WG3	pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy
S/PA P7S WG	KA7 WG4	pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej; sposoby organizacji indywidualnych zajęć o charakterze rekreacyjnym i sportowym
II – B. PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE		
S/PA P7S WG S/PSA P7S WG	B.1.W1.	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, proces mowy, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia; psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
S/PA P7S WG S/PSA P7S WG	B.1.W2.	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny; rozwój procesów poznawczych (myślenia, mowy, spostrzegania, uwagi, pamięci); rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; normę rozwojową; rozwój w kontekście wychowania; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości

S/PA_P7S_WK S/PSA_P7S_WK	B.1.W3.	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, zagadnienia empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, stresu i radzenia sobie z nim, porozumiewania się ludzi w instytucjach; reguły współdziałania; procesy komunikowania się; style komunikowania się uczniów i nauczyciela; zasady porozumiewania się emocjonalnego w klasie i w sytuacjach konfliktowych; bariery w komunikowaniu się, w szczególności w klasie; różne formy komunikowania się – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną; wpływ mediów na zmiany współczesnej komunikacji oraz na proces wychowawczy
S/PA_P7S_WG	B.1.W4.	proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami
S/PA_P7S_WG	B.2.W1.	pedagogikę jako dyscyplinę naukową: umiejscowienie pedagogiki wśród dziedzin nauk społecznych i humanistycznych, zakresy pedagogiki, paradygmaty pedagogiczne, podstawowe pojęcia pedagogiczne, w tym wychowania, kształcenia, edukacji i samowychowania
S/PA_P7S_WG	B.2.W2.	podstawowe teorie pedagogiczne, w tym nurty i kierunki, oraz konteksty normatywne, personalistyczne i społeczne w pedagogice; zagadnienia pedagogiki autorytarnej i nieautorytarnej, emancypacji i krytyczności w naukach o wychowaniu oraz antypedagogiki
S/PA_P7S_WK	B.2.W3.	uwarunkowania edukacji, miejsca powstawania relacji edukacyjnych, kultury, ideologii, zagadnienie ekonomii w kontekście edukacji, zmiany i wyzwania edukacyjne XXI wieku
S/PA_P7S_WG	B.2.W4.	funkcje wychowania, proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; zagadnienia przymusu i swobody w wychowaniu, wychowania jako wspomagania rozwoju, wychowania adaptacyjnego i emancypacyjnego, podmiotowości w wychowaniu; podstawowe środowiska wychowawcze: rodzinę, grupę rówieśniczą i szkołę; style i postawy wychowawcze; konteksty wychowania; źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania; style wychowania
S/PA_P7S_WK	B.2.W5.	proces planowania pracy pedagogicznej: cel, formy, środki i metody kształcenia; sposoby konstruowania pracy pedagogicznej nakierowanej na cel; zagadnienie ukrytego programu szkoły
S/PA_P7S_WG	B.2.W6.	formy aktywności dziecka, w tym naukę i zabawę; zagadnienia rozwoju zainteresowań, poszerzania autonomii i samodzielności
S/PA_P7S_WK	B.2.W7.	zagadnienia związane ze szkołą jako instytucją wychowawczą: środowisko społeczne klasy

		i szkoły, autokratyzm i demokrację w szkole, ukryty program szkoły, postawy nauczycieli i uczniów, pracę z grupą rówieśniczą, tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole, metody wychowawcze i ich skuteczność, problematykę umiejętności i trudności wychowawczych, konfliktów w klasie i w rodzinie, błędów wychowawczych, granic i mierników oddziaływań wychowawczych, kryzysu szkoły, zasad współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym
S/PA P7S WK	B.2.W8.	zagadnienia związane z zawodem nauczyciela: role zawodowe nauczyciela, wzór osobowy, postawę i kunszt nauczycielski, powinności nauczyciela i rozwój zawodowy, program wewnętrzny nauczyciela, przygotowanie zawodowe nauczyciela, etykę nauczycielską, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela i wychowawcy, konieczność doksztalcania i doskonalenia zawodowego jako warunków awansu zawodowego, problem stresu i wypalenia zawodowego nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze, choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela i profilaktykę w tym zakresie
S/PA P7S WK	B.2.W9.	działania profilaktyczne w szkole: konstruowanie klasowych i szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych, promocję i ochronę zdrowia uczniów; diagnozę nauczycielską w kontekście działań profilaktycznych; zagadnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia
S/PA P7S WG	B.2.W10.	proces adaptacji dziecka w przedszkolu i ucznia w szkole – rolę przedszkola, szkoły i rodziny; zagadnienia dojrzałości szkolnej, przygotowania dziecka do nauki w szkole oraz obowiązku szkolnego
S/PA P7S WK	B.2.W11.	rolę kontaktów społecznych ucznia, w tym w grupie rówieśniczej, koleżeństwa, przyjaźni i konfliktów wśród uczniów; rolę osób znaczących i autorytetów; zagadnienia zmiany autorytetów, kryzysu autorytetu nauczyciela, rodzica i opiekuna, buntu okresu dorastania i jego funkcji; zagrożenia w wychowaniu młodzieży; podkultury młodzieżowe
S/PA P7S WK	B.2.W12.	cel pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi w przedszkolu i uczniami w szkole na różnych etapach edukacyjnych; istotę programu wychowawczego; zagadnienia edukacji zdrowotnej, bezpieczeństwa dzieci w przedszkolu i uczniów w szkole oraz poza nimi (zajęcia terenowe, wycieczki); potrzebę ochrony zdrowia dziecka, w tym zdrowia psychicznego; znaczenie edukacji dla bezpieczeństwa i dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych
S/PA P7S WG	B.2.W13.	doradztwo zawodowe: proces wspomagania ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia; znaczenie przygotowania uczniów do samokształcenia, pracy nad własnym rozwojem oraz do aktywnego

		uczestnictwa w rynku pracy; pojęcia rynku edukacyjnego i rynku pracy, drogi rozwoju zawodowego; znaczenie uczenia się przez całe życie
S/PA_P7S_WK	B.3.W1.	specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w której jest odbywana praktyka, w szczególności: zadania opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji i program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający treści wynikające z przepisów dotyczących doradztwa zawodowego
S/PA_P7S_WG	B.3.W2.	zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi
III – C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE		
S/PA_P7S_WG	KA7_WG5	kluczowe pojęcia związane z nowymi ruchami społecznymi, nowymi mediami i alternatywnymi trendami w edukacji
S/PA_P7S_WG	KA7_WG6	historyczne i filozoficzne podstawy wybranych ruchów społecznych i alternatywnych oraz ich współczesne przejawy
S/PA_P7S_WG	KA7_WG7	współczesne rozwiązania systemowe i metodyczne w pedagogice specjalnej, umieszczając je w szerszym kontekście historycznym, poprzez wskazanie ciągłości, przełomów i zmieniających się paradygmatów w postrzeganiu i edukacji osób z niepełnosprawnościami
S/PA_P7S_WG	KA7_WG8	leksykalne i gramatyczne aspekty niezbędne do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla poziomu biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu
S/PA_P7S_WG	KA7_WG9	modele, procesy i funkcje komunikowania społecznego i interpersonalnego, specyfikę komunikacji w wychowaniu, bariery i zakłócenia w procesie komunikowania się
S/PA_P7S_WG	KA7_WG10	zasady retoryki i metody perswazji oraz rolę stresu podczas wystąpień
S/PA_P7S_WG	KA7_WG11	podstawy rozwoju mowy dziecka, diagnozy i terapii logopedycznej
S/PA_P7S_WG	KA7_WG12	cele, zadania, modele pracy socjoterapeutycznej, mechanizmy powstawania i utrwalania się zachowań dysfunkcyjnych w grupie
S/PA_P7S_WG	KA7_WG13	definicje, mechanizmy i formy agresji, przemocy w różnych grupach wiekowych, czynniki ryzyka oraz modele i strategie profilaktyki
S/PA_P7S_WK	KA7_WK2	konstrukcje prawne oraz ich podstawy aksjologiczne wobec jednostek wymagających szczególnego wsparcia i/lub kontroli społecznej
S/PA_P7S_WK	KA7_WK3	system prawny, instytucjonalny oraz zasady profesjonalnego wsparcia osób z niepełnosprawnością na rynku

S/PA P7S WG	KA7 WG14	zasady komunikacji w polskim języku migowym, w tym jego strukturę lingwistyczną oraz kontekst społeczno-kulturowy Głuchych jako grupy językowej i kulturowej mniejszości
S/PA P7S WG	KA7 WG15	koncepte zdolności oraz kompleksowe metody identyfikacji i wspierania rozwoju uczniów wybitnie zdolnych, z uwzględnieniem ich specjalnych potrzeb edukacyjnych i psychospołecznych
S/PA P7S WG	KA7 WG16	teoretyczne podstawy procesu badawczego w naukach społecznych, w szczególności w pedagogice specjalnej, w oparciu o krytyczną analizę literatury przedmiotu
S/PA P7S WG	KA7 WG17	metodologiczne, etyczne i merytoryczne podstawy procesu badawczego w naukach społecznych, w szczególności w pedagogice specjalnej
S/PA P7S WG S/PSA P7S WG	C.2.W1.	psychologiczne uwarunkowania rozwoju dzieci i uczniów: środowisko rozwoju – strukturę i konsekwencje, czynniki zakłócające proces rozwoju, konsekwencje niepunktualności wydarzeń życiowych, mechanizm adaptacji i trudności przystosowawczych, zaburzenia i opóźnienia rozwojowe, wyzwania rozwojowe, koncepcje jakości życia i dobrostanu
S/PA P7S WG	C.2.W2.	psychologiczne uwarunkowania kształcenia dzieci i uczniów: proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć, powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki; koncepcję zrównoważonego rozwoju; sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; psychologiczne mechanizmy przebiegu i oceny efektów procesu uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby identyfikacji uzdolnień ucznia; zagadnienie pomocy psychologicznej dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby wspomagania osób pracujących z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S WG	C.2.W3.	podstawy psychologii wychowawczej i psychoprofilaktyki: proces wychowawczy w kontekście wyzwań rozwojowych dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, psychologiczne wymiary interakcji wychowawczej oraz strategii oddziaływań wychowawczych, wychowanie do wartości i odpowiedzialności, kształtowanie postaw prospołecznych, kompetencje emocjonalno-społeczne (rozwój, zakłócenia, diagnoza, warunki i możliwości kształtowania), źródła niedostosowania społecznego i diagnozę jego ryzyka, psychologiczne konsekwencje zaniedbań środowiskowych, trudności wychowawcze i adaptacyjne wynikające ze zmiany środowiska życia, założenia profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, postawy i style wychowawcze
S/PA P7S WG S/PSA P7S WG	C.2.W4.	podstawy psychologii klinicznej dzieci i młodzieży: pojęcie normy, normalności i zdrowia, zaburzenia zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i dorostania, specyfikę zaburzeń

		okresu dzieciństwa i adolescencji, w tym emocjonalnych i behawioralnych, całościowe zaburzenia rozwoju, uwarunkowania problemów klinicznych w rozwoju dzieci i młodzieży; problematykę stresu i sytuacji kryzysowych oraz sposoby radzenia sobie z nimi, psychologicznych następstw doświadczeń traumatycznych, w tym choroby przewlekłej lub niepełnosprawności, psychologicznych aspektów zaburzeń komunikacji językowej, psychologicznych metod diagnozy problemów związanych ze zdrowiem, chorobą i niepełnosprawnością; formy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG	C.2.W5.	podstawy psychologii rehabilitacji: zagadnienia niepełnosprawności i rehabilitacji, niepełnosprawności w kontekście zdrowia, niepełnosprawności z perspektywy rozwojowej, potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, psychologicznych konsekwencji niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej oraz choroby przewlekłej, problemów życiowych i możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz z chorobami przewlekłymi; istotę i psychospołeczne konsekwencje widocznej i niewidocznej niepełnosprawności lub choroby przewlekłej; psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby przewlekłej; zagadnienie niepełnosprawności i choroby przewlekłej w kontekście obrazu siebie i społecznego postrzegania dzieci i młodzieży; procesy stereotypizacji, stygmatyzacji i automarginalizacji; psychospołeczną adaptację do życia z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą – zmiany rozwojowe, istotę i uwarunkowania satysfakcjonującej jakości życia; pozytywne aspekty rozwojowe w kontekście niepełnosprawności i choroby przewlekłej; zewnętrzne i wewnętrzne zasoby w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą; tradycyjne i współczesne podejścia w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą; znaczenie udziału w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością – pojęcie samotroski i partnerstwa w procesie oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych; formy wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi; zasady wspomagania rozwoju twórczości i zainteresowań
S/PA_P7S_WG	C.3.W1.	podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od

		mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowanych społecznie lub uzdolnionych; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie; systemy kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i innych państwach; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych
S/PA P7S WG	C.3.W2.	zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogikę, tyflopedagogikę, edukację i rehabilitację osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę korekcyjną (terapię pedagogiczną), pedagogikę leczniczo-terapeutyczną
S/PA P7S WG	C.3.W3.	regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zasady orzekania w tym zakresie; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej; aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów
S/PA P7S WG	C.3.W4.	specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej; zasady, metody i formy opieki oraz wychowania; zasady działalności placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów związanych z ich funkcjonowaniem; zagadnienia poradnictwa edukacyjno-zawodowego, opieki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej i seksualnej
S/PA P7S WG	C.3.W5.	sytuację rodziny dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne; uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; możliwości wspierania funkcjonowania dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie; zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami
S/PA P7S WG	C.4.W1.	potrzeby człowieka dorosłego z niepełnosprawnością: wspólne i swoiste potrzeby osób z niepełnosprawnościami w zakresie opieki, pielęgnacji i wsparcia, możliwości i ograniczenia w realizacji autonomii, potrzeby psychoseksualne osób z niepełnosprawnościami – formy realizacji, indywidualne i społeczne uwarunkowania problemu, potrzeby zdrowotne osób z niepełnosprawnościami, w tym w zakresie zdrowia seksualnego, oraz osobowe i strukturalne uwarunkowania ich realizacji
S/PA P7S WG	C.4.W2.	instytucjonalne i pozainstytucjonalne formy opieki i wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnościami: instytucje opiekuńcze i alternatywne formy życia w Polsce i innych

		państwach (domy pomocy społecznej, mieszkalnictwo chronione, asysta osobista); przykładowe programy realizowane w Polsce i innych państwach ukierunkowane na realizację potrzeb osób dorosłych z niepełnosprawnościami; indywidualne i społeczne znaczenie normalizacji i społecznego uczestnictwa życia dorosłych z niepełnosprawnościami; zagrożenia procesu normalizacji z perspektywy osoby z niepełnosprawnością; rolę rodziny w realizacji specjalnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności; potrzeby rodzin generacyjnych dorosłych osób z niepełnosprawnościami; uwarunkowania i znaczenie procesu planowania opieki w rodzinach generacyjnych; zadania realizowane przez główne stowarzyszenia i organizacje działające w Polsce i innych państwach na rzecz osób z niepełnosprawnościami
S/PA P7S WG	C.4.W3.	zagadnienie rodziny prokreacji osoby dorosłej z niepełnosprawnością: znaczenie rodziny prokreacji w kontekście normalizacji życia osoby z niepełnosprawnością; trudności i potrzeby wsparcia w zakresie realizacji funkcji i zadań; system wsparcia rodzin prokreacyjnych osób z niepełnosprawnościami; osobiste i społeczne uwarunkowania ról rodzicielskich i małżeńskich osób z niepełnosprawnościami
S/PA P7S WG	C.4.W4.	problematykę aktywności zawodowej osób dorosłych z niepełnosprawnościami: doradztwo zawodowe, system przygotowania do pracy osób dorosłych z niepełnosprawnościami, formy zatrudnienia tych osób w Polsce i innych państwach (zatrudnienie wspierane, chronione i socjalne), prawno-organizacyjne, środowiskowe i osobowe uwarunkowania aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami, zakres, specyfikę i dynamikę zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w Polsce i innych państwach, zagadnienie przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w sferze zatrudnienia
S/PA P7S WG	C.4.W5.	zagadnienia związane z aktywnością kulturalną i sportową osób dorosłych z niepełnosprawnościami: ich osiągnięcia w zakresie kultury, sztuki i sportu, rehabilitacyjne znaczenie udziału w kulturze, sztuce i sporcie, osobowe, środowiskowe i prawno-organizacyjne bariery w dostępie do udziału w kulturze, sztuce i sporcie
S/PA P7S WG	C.4.W6.	znaczenie udziału osób dorosłych z niepełnosprawnościami w życiu obywatelskim i projektowania przestrzeni informacyjnej i materialnej, z uwzględnieniem zróżnicowanych możliwości intelektualnych, sensorycznych i ruchowych odbiorców
S/PA P7S WG	C.4.W7.	proces starzenia się i starość w warunkach długotrwałej niepełnosprawności: specyfikę starzenia się na tle specjalnych potrzeb związanych z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną, osobowe i środowiskowe uwarunkowania pomyślnego starzenia się osób z długotrwałą niepełnosprawnością; instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób

		starzejących się i starych z niepełnosprawnościami w Polsce i innych państwach; system opieki i wsparcia osób starszych z niepełnosprawnościami
S/PA P7S WG	C.4.W8.	szczególne problemy osób dorosłych z niepełnosprawnościami i ich rodzin, w tym zagadnienie przemocy wobec osób dorosłych z niepełnosprawnościami; problem przemocy w kontekście formalnych i nieformalnych relacji opiekuńczych; koncepcję <i>vulnerability</i> oraz jej praktyczne implikacje w zakresie systemu edukacji, rehabilitacji i wsparcia osób z niepełnosprawnościami; zachowania dewiacyjne i pseudodewiacyjne w kontekście niepełnosprawności intelektualnej; problem marginalizacji i wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin
S/PA P7S WG	C.5.W1.	dydaktykę specjalną jako naukę teoretyczną i empiryczną, klasyfikację dydaktyki specjalnej na dydaktyki szczegółowe; dydaktykę specjalną w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym
S/PA P7S WG	C.5.W2	koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego
S/PA P7S WG	C.5.W3.	organizację procesu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych
S/PA P7S WG	C.6.W1.	podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy
S/PA P7S WG	C.6.W2.	procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe
S/PA P7S WG	C.6.W3.	przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju
S/PA P7S WG	C.6.W4.	wybrane metody oceny funkcjonowania edukacyjnego, fizycznego, psychicznego i społecznego dzieci i uczniów oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie
S/PA P7S WG	C.6.W5.	ocenę skuteczności stosowanych metod wychowania, kształcenia, rehabilitacji, resocjalizacji i socjoterapii
S/PA P7S WG	C.6.W6.	rolę i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w pracy różnych instytucji
S/PA P7S WG	C.7.W1.	specyfikę funkcjonowania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w których jest odbywana praktyka, w szczególności: zadania opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji

S/PA P7S WG	C.7.W2.	zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi
IV – D. EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA		
S/PA P7S WG	D.1.W1.	pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej; specjalne potrzeby edukacyjne
S/PA P7S WG	D.1.W2.	podstawy i konsekwencje procesu wykluczania; zagadnienie grup defaworyzowanych; zagrożenia wykluczeniem
S/PA P7S WG	D.1.W3.	postawy społeczne – stereotypy, stygmaty, piętna; strategie przeciwdziałania postawom dyskryminacyjnym
S/PA P7S WK	D.1.W4.	teoretyczne podstawy edukacji włączającej; genezę edukacji włączającej w Polsce i na świecie; rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym; społeczny, psychologiczny i prawny wymiar edukacji włączającej
S/PA P7S WG	D.1.W5.	koncepcję wspólnych i swoistych potrzeb dzieci i uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji
S/PA P7S WK	D.1.W6.	polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej; system edukacji włączającej w Polsce; typy szkół i ich charakterystykę; organizację wsparcia edukacji włączającej; zasady finansowania edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce
S/PA P7S WG	D.1.W7.	zasady orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego w Polsce
S/PA P7S WG	D.1.W8.	zasady kształcenia kadr w zakresie edukacji włączającej; obszary kompetencji nauczycieli w edukacji włączającej; system wsparcia i doskonalenia zawodowego nauczycieli
S/PA P7S WG	D.2.W1.	pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych
S/PA P7S WG	D.2.W2.	założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz zasady i metody ich ewaluacji
S/PA P7S WG	D.3.W1.	istotę i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej; specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej, zasady projektowania przestrzeni klasy szkolnej; style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej
S/PA P7S WG	D.3.W2.	metodykę wdrażania nauczania otwartego; modele nauczania indywidualizującego
S/PA P7S WG	D.3.W3.	pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć
S/PA P7S WG	D.3.W4.	rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów

S/PA P7S WG	D.3.W5.	metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptację do zróżnicowanych potrzeb dzieci i uczniów, metody aktywizujące, metodę projektów, pracę badawczą dziecka i ucznia), alternatywne sposoby uczenia się i elastycznego nauczania
S/PA P7S WG	D.3.W6.	formy organizacyjne pracy na lekcji (pracę zbiorową, grupową, indywidualną, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających
S/PA P7S WG	D.3.W7.	modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych
S/PA P7S WG	D.3.W8.	sposoby i zasady kontroli postępów i oceniania w klasach włączających; znaczenie i sposoby udzielania informacji zwrotnej uczniom w klasach włączających; ocenianie wspierające uczenie się
S/PA P7S WG	D.4.W1.	pojęcia wychowania i rozwoju: funkcje wychowania, style wychowania, zagadnienia przymusu i swobody w wychowaniu, wychowania adaptacyjnego i emancypacyjnego; zagadnienie wychowania w kontekście manipulacji; problematykę podmiotowości w wychowaniu
S/PA P7S WG	D.4.W2.	zasady współpracy środowisk wychowawczych w procesie wychowania
S/PA P7S WG	D.4.W3.	konteksty wychowania: kulturę i współczesne media
S/PA P7S WG	D.4.W4.	istotę programu wychowawczego szkoły
S/PA P7S WK	D.4.W5.	uwarunkowania agresji i przemocy w szkole; pojęcia przemocy symbolicznej, przemocy dorosłych i przemocy rówieśniczej
S/PA P7S WK	D.4.W6.	miejsce przedszkola i szkoły jako instytucji wychowawczej
S/PA P7S WG	D.4.W7.	pojęcia stylów i postaw wychowawczych w przedszkolu i szkole, postaw nauczycieli, dzieci i uczniów
S/PA P7S WG	D.4.W8.	cechy środowiska kształcenia i wychowania
S/PA P7S WG	D.4.W9.	zasady życia społecznego i wychowania
S/PA P7S WK	D.4.W10.	zachowania ryzykowne (tradycyjne i nowoczesne), uwarunkowania podejmowania tych zachowań oraz zachowania ryzykowne <i>online</i> i <i>offline</i>
S/PA P7S WK	D.4.W11.	problematykę uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem
S/PA P7S WK	D.4.W12.	przesłanki teoretyczne programów profilaktycznych uzależnień oraz programów zapobiegania samobójstwom dzieci i młodzieży
S/PA P7S WG	D.4.W13.	metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów

		z niepełnosprawnościami i relacji w grupach rówieśniczych
S/PA P7S WK	D.5.W1.	pojęcia procesu i wzorców komunikowania się w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty
S/PA P7S WG	D.5.W2.	zagadnienie barier w komunikacji
S/PA P7S WG	D.5.W3.	zasady aktywnego słuchania i nadawania komunikatów
S/PA P7S WG	D.5.W4.	pojęcia komunikacji niewerbalnej, stylów komunikowania się dzieci i uczniów oraz nauczyciela, komunikacji wspomagającej i alternatywnej
S/PA P7S WK	D.5.W5.	pojęcie kultury organizacyjnej przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty
S/PA P7S WG	D.5.W6.	rozwój kultury włączającej przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty i przywódczą rolę dyrektora
S/PA P7S WG	D.5.W7.	założenia teoretyczne, budowę i metodykę stosowania indeksu włączania oraz inne narzędzia wspomagające rozwój edukacji włączającej w przedszkolu i szkole
S/PA P7S WG	D.5.W8.	rolę i organizację wewnątrzszkolnych systemów doskonalenia zawodowego nauczycieli
S/PA P7S WK	D.6.W1.	specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w której jest realizowana praktyka, w szczególności działania edukacyjne, terapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji
S/PA P7S WG	D.6.W2.	specyfikę edukacji włączającej dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S WG	D.6.W3.	zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi
V- E. PRZYGOTOWANIE W POSZCZEGÓLNYCH ZAKRESACH PEDAGOGIKI SPECJALNEJ		
E.I. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną		
S/PA P7S WG	E.1I.W1.	podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego
S/PA P7S WG	E.1I.W2.	medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; etiologię

		niepełnosprawności intelektualnej; obrazy kliniczne jednostek chorobowych, w tym genowych i chromosomowych, związanych z niepełnosprawnością intelektualną; współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej oraz medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG	E.1I.W3.	psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; genezę niepełnosprawności intelektualnej; podstawy diagnostyki; psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej
S/PA_P7S_WG	E.1I.W4.	kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; uwarunkowania jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną – rolę czynników społeczno-kulturowych; strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; zasady partycypacji społecznej jako legitymizacji praw osób z niepełnosprawnością intelektualną
S/PA_P7S_WK	E.1I.W5.	prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną: zasady orzekania o niepełnosprawności, zagadnienie ubezwłasnowolnienia, rolę ulg i udogodnień, regulacje w zakresie organizacji edukacji i wsparcia społecznego tych osób
S/PA_P7S_WG	E.2I.W1.	metodykę nauczania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji wczesnoszkolnej; podstawę programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej (klasy I–III), adaptację treści nauczania i ich realizację w stosunku do dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim; paradygmat konstruktywistyczny; metodykę nauczania wczesnoszkolnego w zakresie różnych obszarów edukacji; specjalistyczne rozwiązania, ze szczególnym uwzględnieniem nauki czytania i pisanie oraz edukacji matematycznej; metodę ośrodków pracy jako propozycję pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na I etapie edukacyjnym; konstruowanie i ewaluowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych na I etapie edukacyjnym
S/PA_P7S_WG	E.2I.W2.	organizację i specyfikę kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na II i III etapie edukacyjnym; zadania nauczyciela – wychowawcy na różnych etapach edukacyjnych; zasady i reguły pracy dydaktyczno-wychowawczej; cele, treści kształcenia, środki dydaktyczne, metody kształcenia, formy organizacji zajęć, zajęcia pozalekcyjne, wsparcie metodyczne nauczyciela, strategie organizowania zajęć w różnych formach edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, w tym z dodatkowymi sprzężonymi zaburzeniami; metodyczne aspekty błędów wychowawczych oraz współpracy

		z rodzicami lub opiekunami uczniów i specjalistami
S/PA P7S WG	E.2I.W3.	metodykę wychowania i kształcenia uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną w różnych typach placówek systemu oświaty, na różnych etapach edukacyjnych; podstawę programową kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych oraz kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy; wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia i opracowywanie oraz modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego; specjalistyczne metody rozwijania kompetencji osobistych, komunikacyjnych i społecznych; zasady organizowania przestrzeni szkolnej oraz optymalnego stanowiska pracy; rolę współpracy z rodziną, nauczycielami i specjalistami
S/PA P7S WG	E.2I.W4.	metodykę pracy rewalidacyjno-wychowawczej z osobami ze sprzężoną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną; metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym; organizację i metodykę zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; zasady konstruowania indywidualnego programu zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz współpracy ze środowiskiem rodzinnym lub personelem opiekuńczym placówek pobytu stałego
S/PA P7S WG	E.3I.W1.	zadania charakterystyczne dla przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają
S/PA P7S WK	E.3I.W2.	organizację, statut i plan pracy przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz program wychowawczo-profilaktyczny
S/PA P7S WG	E.3I.W3.	zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu, uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi
E.R. Pedagogika resocjalizacyjna		
S/PA P7S WG	E.1R.W1.	podstawy pedagogiki resocjalizacyjnej: definicje, pojęcia, zakresy, rys historyczny, polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej – twórców i ich dzieła, współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne, proces resocjalizacji w teorii i praktyce, dylematy resocjalizacyjne, nieprzystosowanie społeczne; resocjalizację-readaptację-reintegrację, działania od izolacji do środowiska otwartego, koncepcje twórczej resocjalizacji jako przykłady oddziaływań destygmatyzujących i podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej
S/PA P7S WG	E.1R.W2.	diagnozę psychopedagogiczną w resocjalizacji, diagnozę deficytów, diagnozę potencjałów, modele diagnostyczne, diagnozę źródeł nieprzystosowania społecznego, diagnozę osób zagrożonych i nieprzystosowanych społecznie, diagnozę kryminologiczną

S/PA P7S WG	E.1R.W3.	dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, koncepcje, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, etiologię, skutki dewiacji społecznych, profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym
S/PA P7S WG	E.1R.W4.	edukację w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, rolę szkoły jako środowiska społeczno-wychowawczego oraz środowisko inkluzji społecznej, rolę i zadania nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego i pedagoga resocjalizacyjnego, funkcje wychowawcze szkoły, problemy wychowawcze we współczesnej szkole i środowisku szkolnym, specyfikę procesu nauczania i pracy szkolnej w instytucjach, placówkach systemu oświaty i ośrodkach o charakterze resocjalizacyjno-wychowawczym
S/PA P7S WK	E.1R.W5.	prawno-społeczne uwarunkowania procesu resocjalizacji w pracy pedagoga: podstawy prawne funkcjonowania systemów resocjalizacji w perspektywie krajowej i międzynarodowej, instytucje oddziaływań profilaktyczno-resocjalizacyjnych w środowisku otwartym, instytucje oddziaływań profilaktyczno-resocjalizacyjnych w środowisku zamkniętym; podstawy kryminologii z elementami wiktymologii; znaczenie organizacji pozarządowych w procesie resocjalizacji; zagadnienia pomocy rodzinie i poradnictwa wychowawczo-resocjalizacyjnego
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG	E.2R.W1.	metodykę oddziaływań w placówkach resocjalizacyjnych; teoretyczne podstawy instytucjonalnych oddziaływań metodycznych; założenia, metody i formy realizacji socjotechniki, psychotechniki, antropotechniki i kulturotechniki; metody twórczej resocjalizacji w placówkach: teatru resocjalizacyjnego, resocjalizacji przez sport, muzykoterapii, plastykoterapii i dramy; metody wspierające proces readaptacji i reintegracji społecznej; metodykę pracy wychowawcy w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych; podstawy metodyczne pracy wychowawcy w aresztach śledczych i zakładach karnych; przyczyny stresu i wypalenia zawodowego pedagogów resocjalizacyjnych
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG	E.2R.W2.	metodykę oddziaływań resocjalizacyjnych w środowisku otwartym; teoretyczne podstawy środowiskowych oddziaływań metodycznych; zasady współpracy wychowawców ze środowiskiem otwartym; metody pracy nauczyciela, wychowawcy i pedagoga szkolnego, realizujących zadania resocjalizacyjne, kuratora sądowego, w ośrodkach kuratorskich; metody twórczej resocjalizacji w środowisku otwartym: teatr resocjalizacyjny, resocjalizację przez sport, muzykoterapię, plastykoterapię i dramę; zagadnienie superwizji w resocjalizacji; metody pracy resocjalizacyjnej w środowisku lokalnym i placówkach wsparcia dziennego

		streetworkerów i pedagogów podwórkowych
S/PA_P7S_WG	E.3R.W1.	zadania charakterystyczne dla szkoły, placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają
S/PA_P7S_WK	E.3R.W2.	organizację, statut i plan pracy szkoły oraz program wychowawczo-profilaktyczny
S/PA_P7S_WG	E.3R.W3.	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom, wychowankom w szkole, placówce systemu oświaty i poza nimi
E.A. Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu		
S/PA_P7S_WG	E.1A.W1.	medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG	E.1A.W2.	psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; podstawy neuropsychologii; zagadnienie zaburzeń ze spektrum autyzmu w kontekście innych zaburzeń neurorozwojowych, w tym afazji, mózgowego porażenia dziecięcego i ADHD; charakterystykę psychologiczną osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; wczesne symptomy autyzmu; znaczenie środowiska fizycznego, stymulacji i integracji sensorycznej w autyzmie; specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; zagadnienie mowy, języka i komunikacji osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zasady diagnozy psychopedagogicznej uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (<i>Autism Diagnostic Interview-Revised</i>) i ADOS (<i>Autism Diagnostic Observation Schedule</i>); metody

		komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; metody psychologiczno-pedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na dowodach (<i>evidence base practice</i>), w tym ESDM (<i>The Early Start Denver Model</i>); zasady korekcji zachowań i metody rozwiązywania problemów wychowawczych u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; różne podejścia do edukacji i terapii dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; zagadnienia pracy z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcia terapeutycznego i pomocy psychospołecznej rodzinie, wsparcia osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu; problematykę zatrudnienia dorosłych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu
S/PA P7S WG	E.2A.W1.	metodykę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz wielospecjalistyczną ocenę poziomu jego funkcjonowania; zasady planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; potrzebę dostosowania wymagań edukacyjnych do specjalnych potrzeb uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zasady współorganizowania zajęć dydaktycznych przez nauczyciela wspierającego ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami neurorozwojowymi; rolę zajęć specjalistycznych i wszechstronną interdyscyplinarną rehabilitację oraz metodykę zajęć rehabilitacji indywidualnej ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; metodykę treningów umiejętności społecznych oraz zajęć aktywizujących w grupie szkolnej; znaczenie rozwijania zamiłowań i zainteresowań, a także problematykę doradztwa zawodowego i wspierania rozwoju zawodowego osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu
S/PA P7S WG	E.3A.W1.	zadania charakterystyczne dla przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają
S/PA P7S WK	E.3A.W2.	organizację, statut i plan pracy przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz program wychowawczo-profilaktyczny
S/PA P7S WG	E.3A.W3.	zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi
VI – F. WSPARCIE WARSZTATU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO		
S/PA P7S WG	KA7 WG18	budowę aparatu głosowego, procesy fizjologiczne oraz mechanizmy akustyczne związane z produkcją dźwięku, a także zasady higieny i metodykę pracy z głosem

S/PA P7S WG	KA7 WG19	pojęcia z zakresu kultury języka, a także uwarunkowania oraz mocne i słabe strony komunikacji językowej; wielowymiarowość kultury języka; rodzaje błędów językowych w perspektywie poznanych kryteriów poprawności i procesów komunikacji społecznej
S/PA P7S WG	KA7 WG20	schematy postępowania, podstawy anatomii i fizjologii człowieka oraz prawne i etyczne aspekty udzielania pomocy
S/PA P7S WK	KA7 WK4	podstawy technologii cyfrowych oraz sposoby prezentacji i przetwarzania danych, a także bezpieczeństwo w sieci i aspekty prawne
VIII – G. METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH		
S/PA P7S WG	G.W1.	filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych, w tym koncepcje wiedzy, pojęcia nauki i statusu wiedzy naukowej; społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych; nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategie badań naukowych oraz znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych
S/PA_P7S_WG	G.W2.	strukturę procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań naukowych (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane), zasady opracowania projektu badawczego, etapy badań naukowych, kryteria wyboru strategii badawczej, w tym cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi, konceptualizację, operacjonalizację zmiennych; strategie i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego; rodzaje i typy badań naukowych, w tym opisowe, diagnostyczne, wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne, quasi-eksperymentalne i sondażowe; metody indeksacji, pomiaru i rodzaje skal pomiarowych; zagadnienia związane z badaniami ewaluacyjnymi, panelowymi, socjometrycznymi, porównawczymi, terenowymi, etnograficznymi, performatywnymi i biograficznymi; pojęcia netografii, krytycznej analizy dyskursu i studium przypadku; metody gromadzenia i analizy danych; rodzaje i sposoby wykorzystania obserwacji; typy wywiadów badawczych; analizę dokumentów, treści, tekstową, konwersacyjną, dyskursu i audiowizualną; narzędzia badawcze; zagadnienia związane z konstruowaniem kwestionariuszy, skal pomiarowych, testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji i narzędzi socjometrycznych
S/PA P7S WG	G.W3.	specyfikę badań naukowych nad dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi z niepełnosprawnościami
S/PA_P7S_WG	G.W4.	sposoby prezentacji wyników badań naukowych oraz zasady przygotowania i opracowania różnych rodzajów tekstów naukowych

S/PA P7S WG	G.W5.	różne kryteria jakości badań naukowych, a także zagadnienia: reprezentatywności, trafności, rzetelności, wiarygodności, transparentności, autentyczności, triangulacji perspektyw teoretycznych, metod badawczych i źródeł danych, możliwości uogólnienia i transferu rezultatów badawczych
S/PA P7S WG	G.W6.	cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania; sposoby praktycznego wykorzystania badań naukowych, w tym analizę i diagnozę sytuacji, analizę problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań interwencyjnych, ewaluację osiągnięć; krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych
S/PA P7S WG	G.W7.	podstawowe zasady przeprowadzania badań naukowych, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, problematykę zaangażowania uczestników badań; społeczno-polityczny kontekst badań społecznych; zagadnienie prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej; pojęcie plagiatu w pracy badawczej
S/PA P7S WG	G.W8.	zasady i technikę przygotowywania prac naukowych
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
I – A. KSZTAŁCENIE OGÓLNE		
S/PA P7S UW	KA7 UW1	dokonywać obserwacji, analizy i interpretacji zjawisk społecznych
S/PA P7S UW	KA7 UW2	dostrzegać i opisywać zjawiska humanistyczne, a następnie analizować je w oparciu o kontekst kulturowy i historyczny
S/PA P7S UO	KA7 UO1	wykonywać ćwiczenia ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny; bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych
II – B. PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE		
S/PA P7S UW S/PSA P7S UW	B.1.U1.	obserwować procesy rozwojowe uczniów
S/PA P7S UW S/PSA P7S UW	B.1.U2.	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
S/PA P7S UK S/PSA P7S UK	B.1.U3.	skutecznie i świadomie komunikować się
S/PA P7S UK	B.1.U4.	porozumieć się w sytuacji konfliktowej
S/PA P7S UW S/PSA P7S UW	B.1.U5.	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi

S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	B.1.U6.	rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia ucznia
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	B.1.U7.	identyfikować potrzeby ucznia w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
S/PA_P7S_UW	B.1.U8.	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami
S/PA_P7S_UU S/PSA_P7S_UU	B.1.U9.	zaplanować, na podstawie świadomej autorefleksji, działania na rzecz rozwoju zawodowego
S/PA_P7S_UW	B.2.U1.	rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty
S/PA_P7S_UW	B.2.U2.	rozpoznawać i identyfikować style i nurty wychowania w praktyce edukacyjnej i w działaniach opiekuńczo-wychowawczych
S/PA_P7S_UW	B.2.U3.	zaprojektować podstawowe zajęcia opiekuńczo-wychowawcze
S/PA_P7S_UW	B.2.U4.	zaprojektować działania profilaktyczne w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty
S/PA_P7S_UU	B.2.U5.	zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego
S/PA_P7S_UW	B.2.U6.	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
S/PA_P7S_UO	B.2.U7.	nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym
S/PA_P7S_UW	B.3.U1.	zaobserwować funkcjonowanie dziecka, ucznia i nauczyciela w życiu przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty
S/PA_P7S_UW	B.3.U2.	dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych
III – C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE		
S/PA_P7S_UW	KA7_UW3	krytycznie analizować i porównywać różne ruchy społeczne i alternatywne modele edukacji, uwzględniając ich mocne i słabe strony
S/PA_P7S_UW	KA7_UW4	świadomie wyszukiwać, selekcjonować i korzystać z nowych mediów w edukacji i badaniach
S/PA_P7S_UW	KA7_UW5	dokonywać krytycznej analizy historycznych i współczesnych nurtów, koncepcji i modeli teoretycznych w pedagogice specjalnej
S/PA_P7S_UW	KA7_UW6	przeprowadzić obserwację oraz dokonać wstępnej oceny specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwzględniając różne sfery funkcjonowania
S/PA_P7S_UK	KA7_UK1	świadomie komunikować się i współpracować z zespołem specjalistów, rodzicami/opiekunami oraz wychowankami/uczniami/osobami z niepełnosprawnościami
S/PA_P7S_UK	KA7_UK2	skutecznie porozumiewać się w języku obcym w podstawowych, przewidywalnych sytuacjach życia codziennego, akademickiego i zawodowego, odpowiednio do danego poziomu,

		wykorzystując wszystkie sprawności językowe
S/PA_P7S_UK	KA7_UK3	projektować przekaz, tworzyć wsparcie wizualnie, aktywnie słuchać, stosować techniki radzenia sobie z trudnościami oraz świadomie konstruować komunikaty
S/PA_P7S_UW	KA7_UW7	zastosować przepisy prawa w typowych sytuacjach zawodowych pedagoga specjalnego
S/PA_P7S_UW	KA7_UW8	samodzielnie zaprojektować oraz przygotować metodologicznie i formalnie pracę magisterską: od wyboru i precyzyjnego sformułowania problemu badawczego, poprzez krytyczną analizę literatury, opracowanie odpowiedniego projektu metodologicznego (z narzędziami), aż do stworzenia spójnego konspektu (planu) pracy
S/PA_P7S_UO	KA7_UO2	samodzielnie przeprowadzić zaplanowane badanie, przeanalizować i zinterpretować zebrane dane, wyciągnąć z nich wnioski oraz zaprezentować całość procesu i rezultaty w formie spójnej, poprawnej pod względem formalnym i merytorycznym pracy magisterskiej oraz obrony
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	C.2.U1.	analizować zjawiska, zależności, związki i problemy zachodzące w obszarze procesu nauczania-uczenia się dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odwołując się do wiedzy psychologicznej
S/PA_P7S_UW	C.2.U2.	omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	C.2.U3.	opisać przebieg procesu psychospołecznej adaptacji do życia z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą w kontekście uzyskania satysfakcjonującej jakości życia, odwołując się do wybranych koncepcji psychologicznych
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	C.2.U4.	identyfikować zewnętrzne i wewnętrzne zasoby kluczowe w rozwijaniu potencjału dzieci i uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą
S/PA_P7S_UW	C.3.U1.	identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu
S/PA_P7S_UW	C.3.U2.	dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne
S/PA_P7S_UW	C.3.U3.	poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA_P7S_UW	C.3.U4.	wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka lub ucznia i stylu

		radzenia sobie rodziców lub opiekunów z tymi zaburzeniami
S/PA P7S UW	C.3.U5.	rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodzin
S/PA P7S UW	C.3.U6.	zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S UW	C.4.U1.	rozpoznawać i interpretować złożone problemy społeczne dorosłych osób z niepełnosprawnościami, ukazując ich powiązania z różnymi obszarami andragogiki specjalnej
S/PA P7S UW	C.4.U2.	analizować procesy i zjawiska dotyczące funkcjonowania dorosłych i starszych osób z niepełnosprawnościami, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu andragogiki specjalnej
S/PA P7S UW	C.4.U3.	analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji oraz wdrażania działań innowacyjnych w pracy z dorosłymi i starszymi osobami z niepełnosprawnościami
S/PA P7S UW	C.4.U4.	zaprojektować program wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnościami
S/PA P7S UW	C.5.U1.	projektować zajęcia edukacyjne, stosować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów z zakresu dydaktyki specjalnej
S/PA P7S UW	C.5.U2.	indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści nauczania do potrzeb dzieci i uczniów, zwiększać umiejętności poznawcze, kompetencje społeczne i integrację rówieśniczą
S/PA P7S UO	C.5.U3.	pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, podejmować i wyznaczać zadania, planować i realizować złożone działania pedagogiczne
S/PA P7S UW	C.6.U1.	analizować dokumenty i prace dziecka i ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz środowiskowych uwarunkowań jego funkcjonowania
S/PA P7S UW	C.6.U2.	interpretować wyniki diagnozy pedagogicznej
S/PA P7S UW	C.6.U3.	konstruować proste narzędzia do diagnozy pedagogicznej
S/PA P7S UW	C.6.U4.	planować ewaluacje procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S UW	C.7.U1.	zaobserwować funkcjonowanie dziecka lub ucznia oraz nauczyciela w życiu przedszkola lub szkoły
S/PA P7S UW	C.7.U2.	dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych

IV -D. EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA		
S/PA P7S UW	D.1.U1.	identyfikować obszary wykluczenia społecznego oraz wskazywać jego przyczyny i symptomy w powiązaniu z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedziną nauk społecznych
S/PA P7S UW	D.1.U2.	wyjaśnić proces wykluczenia społecznego oraz wskazać jego konsekwencje, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w powiązaniu z dziedzinami nauk społecznych i humanistycznych
S/PA P7S UW	D.1.U3.	zaprojektować badania efektywności modelu edukacji włączającej
S/PA P7S UW	D.2.U1.	dokonać funkcjonalnej charakterystyki dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; określić potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia dzieci i uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, w tym psychiczną, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, całościowym zaburzeniem rozwoju, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych
S/PA P7S UO	D.2.U2.	przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb dziecka i ucznia oraz diagnozę relacji społecznych w grupie rówieśniczej
S/PA P7S UW	D.2.U3.	określić obszary i wskazania terapeutyczne dla dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S UW	D.2.U4.	zaprojektować proces ewaluacji indywidualnych programów edukacyjnych
S/PA P7S UW	D.3.U1.	projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów
S/PA P7S UO	D.3.U2.	dobierać i adaptować środki dydaktyczne do potrzeb dziecka i ucznia; opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; dostosować treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA P7S UW	D.3.U3.	motywować dziecko i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozwijać jego ciekawość, aktywność i samodzielność, wspierać motywację do uczenia się
S/PA P7S UU	D.3.U4.	stosować ocenianie wspierające uczenie się
S/PA P7S UW	D.4.U1.	rozpoznać relacje społeczne w przedszkolu i grupie przedszkolnej lub w szkole i klasie szkolnej
S/PA P7S UW	D.4.U2.	diagnozować potrzeby, oczekiwania i zasoby podmiotów życia przedszkolnego i szkolnego
S/PA P7S UW	D.4.U3.	projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów

S/PA P7S UO	D.4.U4.	określić cele podejmowanych działań wychowawczych w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej, konstruować programy wychowawcze oraz dokonywać ich ewaluacji
S/PA P7S UW	D.4.U5.	diagnozować zachowania świadczące o wystąpieniu konfliktu w grupie zróżnicowanej
S/PA P7S UW	D.4.U6.	rozpoznać przyczyny agresji i przemocy w przedszkolu i szkole oraz podejmować działania profilaktyczne
S/PA P7S UW	D.4.U7.	odróżnić sprawcę od ofiary przemocy
S/PA P7S UW	D.4.U8.	tworzyć programy kształtujące kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i stosować te programy w grupach przedszkolnych i klasach włączających
S/PA P7S UW	D.4.U9.	ocenić efektywność programów rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami
S/PA P7S UW	D.4.U10.	budować programy kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych
S/PA P7S UK	D.5.U1.	aktywnie słuchać
S/PA P7S UK	D.5.U2.	porozumiewać się w sytuacjach konfliktowych
S/PA P7S UO	D.5.U3.	podjąć współpracę z nauczycielami, specjalistami, kadrą pomocniczą, rodzicami lub opiekunami dzieci i uczniów oraz ze środowiskiem lokalnym
S/PA P7S UW	D.5.U4.	tworzyć szkolne bazy zasobów metodycznych dla edukacji włączającej
S/PA P7S UW	D.5.U5.	dbać o miejsce i rangę przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty w środowisku lokalnym
S/PA P7S UW	D.6.U1.	zaobserwować funkcjonowanie dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i nauczyciela w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty
S/PA P7S UW	D.6.U2.	dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych
V- E. PRZYGOTOWANIE W POSZCZEGÓLNYCH ZAKRESACH PEDAGOGIKI SPECJALNEJ		
E.I. EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ		
S/PA P7S UW S/PSA P7S UW	E.II.U1.	analizować podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, cele pedagogiki tych osób i jej zadania – ujęcie historyczne, koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; określać miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; definiować osobowość i kompetencje nauczyciela (wychowawcy); analizować i określać potrzeby i zadania rozwojowe

		osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; uzasadniać rolę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną; charakteryzować rolę rodziny osoby z niepełnosprawnością i analizować oraz określać systemy wsparcia społecznego
S/PA_P7S_UW	E.1I.U2.	analizować medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; określać etiologię niepełnosprawności intelektualnej; przedstawiać obrazy kliniczne jednostek chorobowych, w tym genowych i chromosomowych, związanych z niepełnosprawnością intelektualną; analizować i wykorzystywać współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej; określać medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	E.1I.U3.	analizować psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; prezentować kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; określać genezę niepełnosprawności intelektualnej; stosować podstawy diagnostyki; analizować i stosować psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; stosować wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej
S/PA_P7S_UW	E.1I.U4.	analizować kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; określać jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym rolę czynników społeczno-kulturowych; prezentować strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; analizować partycypację społeczną jako legitymizację praw osób z niepełnosprawnością intelektualną
S/PA_P7S_UW	E.1I.U5.	analizować prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną i zasady orzekania w tym zakresie; ocenić konsekwencje ubezwłasnowolnienia; wskazać ulgi i udogodnienia; oceniać organizację edukacji i wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną
S/PA_P7S_UO	E.2I.U1.	analizować metodykę nauczania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji wczesnoszkolnej; analizować i realizować podstawę programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej (klasy I–III), dokonywać adaptacji treści nauczania i ich realizacji w stosunku do dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim; analizować paradygmat konstruktywistyczny; analizować metodykę nauczania wczesnoszkolnego w zakresie różnych obszarów edukacji; analizować i stosować

		specjalistyczne rozwiązania, ze szczególnym uwzględnieniem nauki czytania i pisania oraz edukacji matematycznej; stosować metodę ośrodków pracy jako propozycję pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na I etapie edukacyjnym; konstruować i ewaluować indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne na I etapie edukacyjnym
S/PA P7S UO	E.2I.U2.	analizować organizację i specyfikę kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na II i III etapie edukacyjnym; realizować zadania nauczyciela – wychowawcy na różnych etapach edukacyjnych; przestrzegać zasad i reguł pracy dydaktyczno-wychowawczej; określać cele, treści kształcenia, środki dydaktyczne, metody kształcenia, formy organizacji zajęć, planować zajęcia pozalekcyjne, prezentować wsparcie metodyczne nauczyciela; analizować i stosować strategie organizowania zajęć w różnych formach edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, w tym z dodatkowymi sprzężonymi zaburzeniami; analizować metodyczne aspekty błędów wychowawczych; prezentować metodyczne aspekty współpracy z rodzicami lub opiekunami uczniów oraz specjalistami
S/PA P7S UO	E.2I.U3.	analizować metodykę wychowania i kształcenia uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną w różnych typach placówek systemu oświaty, na różnych etapach edukacyjnych; realizować podstawę programową kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych oraz kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy; dokonywać wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i opracowywać oraz modyfikować indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne; analizować i stosować specjalistyczne metody rozwijania kompetencji osobistych, komunikacyjnych i społecznych; organizować przestrzeń szkolną oraz optymalne stanowisko pracy; współpracować z rodzinami uczniów, nauczycielami i specjalistami
S/PA P7S UW	E.2I.U4.	analizować metodykę pracy rewalidacyjno-wychowawczej z osobami ze sprzężoną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną; analizować i stosować metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym; analizować organizację i metodyki zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; konstruować indywidualne programy zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; współpracować ze środowiskiem rodzinnym lub personelem opiekuńczym placówek pobytu stałego
S/PA P7S UW	E.3I.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy nauczycieli, ich interakcji z dziećmi i uczniami oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze

S/PA P7S UW	E.3I.U2.	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli
S/PA P7S UW	E.3I.U3.	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich
S/PA P7S UO	E.3I.U4.	zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
S/PA P7S UO	E.3I.U5.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk
E.R. PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA		
S/PA P7S UW	E.1R.U1.	analizować pedagogikę resocjalizacyjną; przedstawiać rys historyczny pedagogiki resocjalizacyjnej; opisywać polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej, w tym wymieniać ich twórców oraz ich dzieła; analizować proces socjalizacji w teorii i praktyce, określać dylematy socjalizacyjne oraz nieprzystosowanie społeczne, analizować koncepcje, teorie, definicje; charakteryzować pojęcia resocjalizacji-readaptacji-reintegracji, stosować definicje, pojęcia i zakresy; analizować i wykorzystywać współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne; projektować działania od izolacji do środowiska otwartego; prezentować koncepcję twórczej resocjalizacji jako przykładu oddziaływań destygmatyzujących; stosować podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej
S/PA P7S UW	E.1R.U2.	analizować i stosować diagnozę psychopedagogiczną w resocjalizacji; analizować diagnozę deficytów i potencjałów; prezentować i analizować modele diagnostyczne; stosować diagnozę źródeł nieprzystosowania społecznego; analizować i stosować diagnozę osób zagrożonych i nieprzystosowanych społecznie; analizować i interpretować diagnozę kryminologiczną
S/PA P7S UW	E.1R.U3.	analizować dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej; interpretować koncepcje i teorie dewiacji społecznych; określać współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, przyczyny niedostosowania społecznego i skutki dewiacji społecznych, a także stosować profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym
S/PA P7S UW	E.1R.U4.	analizować edukację w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej; charakteryzować rolę szkoły jako środowiska społeczno-wychowawczego oraz środowisko inkluzji społecznej; analizować rolę i zadania nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego i pedagoga resocjalizacyjnego, funkcje wychowawcze szkoły; analizować i interpretować problemy wychowawcze we współczesnej szkole i środowisku szkolnym; określać specyfikę procesu

		nauczania i pracy szkolnej w instytucjach, placówkach systemu oświaty i ośrodkach o charakterze resocjalizacyjno-wychowawczym
S/PA_P7S_UO	E.1R.U5.	analizować prawno-społeczne uwarunkowania procesu resocjalizacji w pracy pedagoga; prezentować instytucje oddziaływań profilaktyczno-resocjalizacyjnych w środowisku otwartym i zamkniętym oraz główne organizacje pozarządowe uczestniczące w procesie resocjalizacji; wykorzystywać podstawy kryminologii z elementami wiktymologii; realizować pomoc rodzinie i poradnictwo wychowawczo-resocjalizacyjne
S/PA_P7S_UO S/PSA_P7S_UO	E.2R.U1.	analizować metodykę oddziaływań w placówkach resocjalizacyjnych; analizować i stosować teoretyczne podstawy instytucjonalnych oddziaływań metodycznych; analizować i stosować socjotechniki, psychotechniki, antropotechniki i kulturotechniki; analizować i stosować metody twórczej resocjalizacji w placówkach: teatr resocjalizacyjny, resocjalizację przez sport, muzykoterapię, plastykoterapię i dramę; analizować i stosować metody wspierające proces readaptacji i reintegracji społecznej; stosować metodykę pracy wychowawcy w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych; analizować i stosować podstawy metodyczne pracy wychowawcy w aresztach śledczych i zakładach karnych; określać przyczyny stresu i wypalenia zawodowego pedagogów resocjalizacyjnych
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	E.2R.U2.	analizować i stosować metodykę oddziaływań resocjalizacyjnych w środowisku otwartym, teoretyczne podstawy środowiskowych oddziaływań metodycznych; planować i realizować współpracę wychowawców ze środowiskiem otwartym; analizować i stosować metody pracy nauczyciela, wychowawcy i pedagoga szkolnego, realizujących zadania resocjalizacyjne, kuratora sądowego, metody pracy w ośrodkach kuratorskich; analizować i stosować metody twórczej resocjalizacji w środowisku otwartym: teatr resocjalizacyjny, resocjalizację przez sport, muzykoterapię, plastykoterapię i dramę; analizować i stosować superwizję w resocjalizacji; analizować i stosować metody pracy resocjalizacyjnej w środowisku lokalnym i placówkach wsparcia dziennego streetworkerów i pedagogów podwórkowych
S/PA_P7S_UW	E.3R.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy nauczycieli lub terapeutów, ich interakcji z uczniami lub wychowankami oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze
	E.3R.U2.	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli lub specjalistów

S/PA_P7S_UO	E.3R.U3.	zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
S/PA_P7S_UO	E.3R.U4.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk
E.A. EDUKACJA I TERAPIA OSÓB Z ZABURZENIAMI ZE SPEKTRUM AUTYZMU		
S/PA_P7S_UW	E.1A.U1.	analizować medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; analizować anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone, podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; określać choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym zagadnienia diety, suplementacji i farmakoterapii; stosować narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; opisać kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, uwarunkowania i epidemiologię; określać i analizować zaburzenia autystyczne w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); określać diagnozę różnicową – autystyczne spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności
S/PA_P7S_UW S/PSA_P7S_UW	E.1A.U2.	analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; analizować podstawy neuropsychologii; określać zaburzenia ze spektrum autyzmu i inne zaburzenia neurorozwojowe, w tym afazję, mózgowe porażenie dziecięce i ADHD; dokonywać charakterystyki psychologicznej osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; rozpoznawać wczesne symptomy autyzmu; określać środowisko fizyczne, stymulację i integrację sensoryczną w autyzmie; analizować specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować mowę, język i komunikację osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; realizować diagnozę psychopedagogiczną uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; stosować metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (<i>Autism Diagnostic Interview-Revised</i>) i ADOS (<i>Autism Diagnostic Observation Schedule</i>); stosować metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); określać rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; analizować metody psychologiczno-pedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na

		dowodach (<i>evidence base practice</i>), w tym E SDM (<i>The Early Start Denver Model</i>); rozwiązywać problemy wychowawcze i stosować korekcję zachowania u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz prezentować różne podejścia do edukacji i terapii tych dzieci i uczniów; opisać modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; planować i realizować pracę z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcie terapeutyczne i pomoc psychospołeczną rodzinie; określać i realizować wsparcie osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu oraz określać problemy zatrudnienia tych osób
S/PA P7S UW	E.2A.U1.	analizować metodykę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; planować, realizować i interpretować wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania; planować pracę dydaktyczno-wychowawczą i terapeutyczną z dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; dostosowywać wymagania edukacyjne do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; określać zasady współorganizowania zajęć dydaktycznych przez nauczyciela wspierającego ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami neurorozwojowymi; określać rolę zajęć specjalistycznych i wszechstronnej interdyscyplinarnej rehabilitacji oraz metodyki zajęć rehabilitacji indywidualnej ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; planować i realizować metodykę treningów umiejętności społecznych, metodykę zajęć aktywizujących w grupie szkolnej; rozwijać zamiłowania i zainteresowania uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; planować i realizować doradztwo zawodowe oraz wspierać rozwój zawodowy osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu
S/PA P7S UO	E.3A.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy nauczycieli, ich interakcji z dziećmi i uczniami oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze
S/PA P7S UO	E.3A.U2.	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli
S/PA P7S UW	E.3A.U3.	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich
S/PA P7S UO	E.3A.U4.	zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
S/PA P7S UO	E.3A.U5.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk

VI – F. WSPARCIE WARSZTATU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO		
S/PA P7S UW	KA7 UW9	w sposób praktyczny zastosować wiedzę teoretyczną, dążąc do opanowania technik prawidłowej produkcji dźwięku, jego modulacji oraz świadomego wykorzystania w komunikacji
S/PA P7S UK	KA7 UK4	funkcjonalnie posługiwać się kluczowymi pojęciami z zakresu kultury języka, poprawnie i sprawnie posługiwać się współczesnym językiem polskim ze świadomością uwarunkowań komunikatu oraz możliwości wyboru odmian języka
S/PA P7S UW	KA7 UW10	prawidłowo i szybko reagować w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia
S/PA P7S UW	KA7 UW11	obsługiwać sprzęt i oprogramowanie, wyszukiwać, tworzyć i przetwarzać informacje, bezpiecznie komunikować się w obszarze technologii informatycznej
VII – G. METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH		
S/PA P7S UW	G.U1.	przygotować projekt badawczy z zastosowaniem różnych strategii badań, w tym ilościowych, jakościowych lub mieszanych; opracować scenariusze badawcze i dyspozycje do badań jakościowych oraz narzędzia do badań ilościowych; dobrać metody, techniki i narzędzia do celu badań ilościowych
S/PA P7S UW	G.U2.	dokonać analizy i interpretacji wyników badań oraz sformułować wnioski pedagogiczne z przeprowadzonych badań
S/PA P7S UO	G.U3.	zastosować wiedzę i umiejętności metodologiczne w projekcie badawczym; wybrać strategię badawczą, sformułować cel i przedmiot badań, opracować metody i techniki badań, sformułować problematykę badań, przygotować narzędzia badawcze, dobrać próbę badawczą, teren i wyznaczyć przebieg badań
S/PA P7S UW	G.U4.	stosować technikę pracy naukowej
S/PA P7S UU	G.U5.	przeprowadzić badania empiryczne oraz dokonać analizy wyników tych badań
S/PA P7S UU	G.U6.	przeprowadzić proces wnioskowania i zaprezentować wyniki badań
KOMPETENCJE: absolwent jest gotów do		
I – A. KSZTAŁCENIE OGÓLNE		
S/PA P7S KR	KA7 KR1	dostrzegania złożoności problemów, w tym dylematów moralnych i etycznych
S/PA P7S KK	KA7 KK1	krytycznej refleksji nad odbieranymi treściami, argumentami oraz różnymi stanowiskami
S/PA P7S KO	KA7 KO1	współdziałania z innymi uczestnikami zajęć, szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialności za wykonywanie wyznaczonych zadań

II – B. PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE		
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	B.1.K1.	ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	B.1.K2.	poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania
S/PA_P7S_KK	B.2.K1.	okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy
S/PA_P7S_KK	B.2.K2.	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej i grupie wychowawczej
S/PA_P7S_KR	B.2.K3.	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
S/PA_P7S_KK	B.2.K4.	współpracy z nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
S/PA_P7S_KK	B.3.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
III – C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE		
S/PA_P7S_KK	KA7_KK2	refleksji nad własnymi przekonaniami i postawami dotyczącymi celów, metod i relacji w procesie edukacyjnym
S/PA_P7S_KK	KA7_KK3	podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym i zadań zawodowych
S/PA_P7S_KK	KA7_KK4	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej; odpowiedzialnego przygotowania, projektowania i wykonywania działań pedagogicznych
S/PA_P7S_KK	KA7_KK5	współpracy i aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	C.2.K1.	korzystania z wiedzy z zakresu psychologii rehabilitacji i niepełnosprawności w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii psychologów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
S/PA_P7S_KR S/PSA_P7S_KR	C.2.K2.	prezentowania właściwej postawy wobec dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA_P7S_KO	C.3.K1.	organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa
S/PA_P7S_KR	C.3.K2.	przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
S/PA_P7S_KR	C.3.K3.	ciągłego dokształcania zawodowego
S/PA_P7S_KR	C.3.K4.	przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

S/PA P7S KR	C.4.K1.	zachowania zasad etyki zawodowej
S/PA P7S KR	C.4.K2.	ciągłego poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego
S/PA P7S KK	C.5.K1.	odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością dydaktyczną
S/PA P7S KR	C.5.K2.	wykazywania cech refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej
S/PA P7S KK	C.5.K3.	Samodoskonalenia
S/PA P7S KK	C.6.K1.	przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego i postdiagnostycznego
S/PA P7S KK	C.6.K2.	podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności
S/PA P7S KK	C.6.K3.	dzielenia się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków rozwoju w środowisku włączającym
S/PA P7S KK	C.7.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
IV – D. EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA		
S/PA P7S KR	D.1.K1.	poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego
S/PA P7S KR	D.1.K2.	świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych pedagoga specjalnego
S/PA P7S KK	D.2.K1.	przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w edukacji włączającej
S/PA P7S KR	D.2.K2.	postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych
S/PA P7S KR	D.3.K1.	podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej
S/PA P7S KK	D.4.K1.	przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w przedszkolu i grupie przedszkolnej lub w szkole i klasie szkolnej
S/PA P7S KR	D.4.K2.	postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania zachowań świadczących o wystąpieniu konfliktu lub stosowaniu przemocy i określania działań interwencyjnych, w tym wskazań terapeutycznych
S/PA P7S KK	D.5.K1.	angażowania się w życie szkoły i klasy

S/PA_P7S_KK	D.5.K2.	podjmowania działań na rzecz przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty
S/PA_P7S_KK	D.5.K3.	współpracy z nauczycielami, specjalistami, kadrami pomocniczą, rodzicami lub opiekunami dzieci i uczniów oraz ze środowiskiem lokalnym
S/PA_P7S_KR	D.5.K4.	kształtowania postaw społecznych wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami
S/PA_P7S_KK	D.6.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
V- E. PRZYGOTOWANIE W POSZCZEGÓLNYCH ZAKRESACH PEDAGOGIKI SPECJALNEJ		
E.I. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną		
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	E.1I.K1.	autorefleksji nad rozwojem zawodowym
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	E.1I.K2.	wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych
S/PA_P7S_KK	E.2I.K1.	okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy
S/PA_P7S_KK	E.2I.K2.	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej i grupie wychowawczej
S/PA_P7S_KR	E.2I.K3.	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
S/PA_P7S_KK	E.2I.K4.	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
S/PA_P7S_KK	E.3I.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
E.R. Pedagogika resocjalizacyjna		
S/PA_P7S_KK	E.1R.K1.	autorefleksji nad rozwojem zawodowym
S/PA_P7S_KK	E.1R.K2.	wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych
S/PA_P7S_KK	E.2R.K1.	okazywania empatii uczniom lub wychowankom potrzebującym wsparcia i pomocy
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	E.2R.K2.	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej
S/PA_P7S_KR S/PSA_P7S_KR	E.2R.K3.	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
S/PA_P7S_KK	E.2R.K4.	współpracy z nauczycielami lub terapeutami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
S/PA_P7S_KK	E.3R.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzenia swojej wiedzy

E.A. Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu		
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	E.1A.K1.	autorefleksji nad rozwojem zawodowym
S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	E.1A.K2.	wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych
S/PA_P7S_KK	E.2A.K1.	okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy
S/PA_P7S_KK	E.2A.K2.	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej i grupie wychowawczej
S/PA_P7S_KK	E.2A.K3.	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
S/PA_P7S_KK	E.2A.K4.	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
S/PA_P7S_KK	E.3A.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
VI – F. WSPARCIE WARSZTATU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO		
S/PA_P7S_KK	KA7_KK6	świadomego kształtowania własnych możliwości komunikacyjnych, odpowiedzialności za proces komunikacji oraz postawy otwartości i współpracy
S/PA_P7S_KK	KA7_KK7	odpowiedzialności za język, szacunku dla różnorodności językowej i efektywności komunikacyjnej w społeczeństwie
S/PA_P7S_KK	KA7_KK8	komunikacji, współpracy, rozwiązywania problemów i zarządzania emocjami w interakcjach międzyludzkich
S/PA_P7S_KK	KA7_KK9	efektywnej współpracy i komunikacji, samorozwoju oraz odpowiedzialności i etyk
VII – G. METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH		
S/PA_P7S_KR	G.K1.	przestrzegania etyki badań naukowych
S/PA_P7S_KR	G.K2.	stosowania etycznych norm w pracy badawczej
VIII – INNE WYMAGANIA		
WIEDZA: absolwent zna i rozumie		
S/PA_P7S_WG	KA7_WG21	pojęcia, metody i narzędzia ergonomii stosowane w analizie i projektowaniu środowiska pracy; złożone zależności między człowiekiem, techniką i organizacją pracy
S/PA_P7S_WG	KA7_WG22	pojęcia związane z ochroną prawną własności intelektualnej
S/PA_P7S_WK	KA7_WK5	zagrożenia w środowisku pracy, techniczne bezpieczeństwo pracy, zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków, zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku

S/PA_P7S_WG	KA7_WG23	zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz relacjach zawodowych
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
S/PA_P7S_UK	KA7_UK5	reagować na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości zakresie jakości ergonomicznej
S/PA_P7S_UU	KA7_UU1	interpretować i stosować przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej; prawidłowo korzystać z cudzych utworów w działalności naukowej i zawodowej, z uwzględnieniem zasad cytowania
S/PA_P7S_UW	KA7_UW12	identyfikować zagrożenia, prawidłowo postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi; udzielać pierwszej pomocy
S/PA_P7S_UO	KA7_UO3	stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym; współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do		
S/PA_P7S_KK	KA7_KK10	dokonania analizy własnej wiedzy z zakresu nauk społecznych w obszarze ergonomii
S/PA_P7S_KR	KA7_KR2	profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej;
S/PA_P7S_KR	KA7_KR3	zachowania ostrożności w postępowaniu z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, dbania o przestrzeganie zasad BHP przez siebie i swoich kolegów, wykazania odpowiedzialności za bezpieczeństwo i higienę pracy w swoim otoczeniu, angażowania się w podejmowanie czynności ratunkowych
S/PA_P7S_KK	KA7_KK11	dostrzegania wagi zasad etykiety w relacjach interpersonalnych; reprezentowania postawy otwartej wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów oraz zachowania otwartości na poglądy innych ludzi

7. Objasnienie oznacze:

Objasnienie oznacze kodu skladnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

S/PA_P7S	- charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie pedagogika dla studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim
S/PSA_P7S	- charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie psychologia dla studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim

Objasnienia oznacze komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu skladnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	- kategoria wiedzy, w tym:
G (po W)	- podkategoria zakres i głębia ,
K (po W)	- podkategoria kontekst ,
U	- kategoria umiejętności, w tym:
W (po U)	- podkategoria w zakresie wykorzystanie wiedzy ,
K (po U)	- podkategoria w zakresie komunikowanie się ,
O (po U)	- podkategoria w zakresie organizacja pracy ,
U (po U)	- podkategoria w zakresie uczenie się .
K (po podkreślniku)	- kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	- podkategoria w zakresie ocena ,
O (po K po podkreślniku)	- podkategoria w zakresie odpowiedzialność ,
R (po K po podkreślniku)	- podkategoria w zakresie rola zawodowa .
01, 02, 03 i kolejne	numer efektu uczenia się

Objasnienia oznacze symbolu efektu kierunkowego

K (przed podkreślnikiem)	kierunkowe efekty uczenia się
A (przed podkreślnikiem)	profil ogólnoakademicki
7	studia jednolite magisterskie

8. Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) etnologia i antropologia kulturowa/ EA
		3) filozofia/ F
		4) historia/ H
		5) językoznawstwo/ J
		6) literaturoznawstwo/ L
		7) nauki o kulturze i religii/ KR
		8) nauki o sztuce/ NSz
		9) polonistyka/ PL
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria bezpieczeństwa/ IBZ
		5) inżynieria biomedyczna/ IB
		6) inżynieria chemiczna/ IC
		7) inżynieria lądowa, geodezja i transport/ IL
		8) inżynieria materiałowa/ IM
		9) inżynieria mechaniczna/ IMC
		10) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) biologia medyczna/ BM
		2) nauki farmaceutyczne/ NF
		3) nauki medyczne/ NM
		4) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		5) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk o rodzinie/ NR	1) nauki o rodzinie/ NRO
5	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) zootechnika i rybactwo/ ZR
6	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
		12) stosunki międzynarodowe/ SMI
7	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) biotechnologia/ BT
		3) informatyka/ I
		4) matematyka/ MT
		5) nauki biologiczne/ NBL
		6) nauki chemiczne/ NC

		7) nauki fizyczne/ NF
		8) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
8	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki biblijne/ NBB
		2) nauki teologiczne/ NT
9	Dziedzina nauk weterynaryjnych/ W	1) weterynaria/ WT
10	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP